

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2014/2015**

**FORMUŁA DO 2014
(„STARA MATURA”)**

**HISTORIA
POZIOM ROZSZERZONY**

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ
ARKUSZ MHI-R1**

MAJ 2015

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Część I

Zadanie 1. (0–1)

Obszar standardów	Opis wymagań
Korzystanie z informacji.	Korzystanie ze źródła ikonograficznego (II 7 P).

Przykładowe odpowiedzi

- Postać Naram-Sina jest większa od pozostałych postaci ukazanych na płaskorzeźbie – co wskazuje jego nadrzędną pozycję. Przedstawienie władcy ponad pozostałymi postaciami podkreśla jego dominującą rolę.
- Władca kroczy na czele wojowników i depta ciała pokonanych – jest przedstawiony jako zwycięski wódz.
- Władca jest najbliżej nieba, co może świadczyć o jego kontakcie z bogami. Nad władcą ukazano słońce, co może symbolizować, że jest wybrańcem bogów.

Schemat punktowania

- 1 p. – za wyjaśnienie zawierające poprawną interpretację pozycji i roli władcy.
0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Zadanie 2.1. (0–1)

Tworzenie informacji.	Formułowanie opinii na podstawie wybranych informacji (III 2 P).
-----------------------	--

Poprawne odpowiedzi

- A. Egipt – cesarz
B. Azja – senat
C. Brytania – cesarz

Schemat punktowania

- 1 p. – za trzy prawidłowe odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Zadanie 2.2. (0–2)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z różnych źródeł wiedzy historycznej – kartograficznego i pisanego (II 7 P).
---------------------------	--

Poprawna odpowiedź

Działania podejmowane przez władze rzymskie:

- wysłanie legionów
- budowa limes – wałów

Schemat punktowania

- 2 p. – za podanie dwóch prawidłowych informacji.
1 p. – za podanie jednej prawidłowej informacji.
0 p. – za odpowiedź błędną lub za brak odpowiedzi.

Zadanie 3. (0–1)

Tworzenie informacji.	Ocena prawdziwości zdań dotyczących treści mapy (III 2 P).
-----------------------	--

Poprawna odpowiedź

1. P
2. F
3. P

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Zadanie 4.1. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Wybieranie informacji z tekstu (II 7 P).
---------------------------	--

Przykładowa odpowiedź

Childerykowi obcięto włosy – w ten symboliczny sposób pozbawiono go boskiej mocy. Zamknięto go w klasztorze – nie miał więc możliwości dochodzenia swoich praw, występowania przeciw Pepinowi.

Schemat punktowania

1 p. – za podanie i wyjaśnienie dwóch działań podjętych przeciwko Childerykowi.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Zadanie 4.2. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Wyjaśnianie zjawiska z uwzględnieniem cech charakterystycznych dla epoki (II 6 P).
---------------------------	--

Przykładowe odpowiedzi

- Ceremonia symbolizowała uświęcenie jego władzy – sakralizację władzy. Władca stawał się „pomazańcem Bożym”.
- Dzięki ceremonii namaszczenia naruszenie osoby władcy lub pozbawienie go władzy stawało się świętokradztwem.

Schemat punktowania

1 p. – za podanie prawidłowej odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Zadanie 5. (0–1)

Wiadomości i rozumienie.	Znajomość wydarzeń związanych ze stolicą cesarstwa wschodniorzymskiego (I 2 R).
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź

Konstantynopol.

Miasto nazwano *Nowym Rzymem*, gdyż Konstantyn I Wielki przekształcił dawną greką kolonię Bizancjum na nową siedzibę cesarza. Konstantynopol przez tysiąc lat był stolicą cesarstwa wschodniego.

Schemat punktowania

1 p. – za podanie obu informacji: właściwej nazwy i poprawnego wyjaśnienia.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Zadanie 6. (0–1)

Tworzenie informacji	Ocena prawdziwości zdań dotyczących źródła (III 2 P).
----------------------	---

Poprawne odpowiedzi

1. F

2. P

3. F

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Zadanie 7. (0–2)

Korzystanie z informacji.	Wybieranie informacji uzasadniających tezę dotyczącą zmian zachodzących w czasie (II 4 P).
---------------------------	--

Poprawne odpowiedzi

- Różnorodność branż, w których wprowadzono maszynę parową – upowszechniano stosowania maszyny parowej w branżach innych niż górnictwo.
- Znaczący wzrost liczby maszyn zastosowanych w przemyśle.

Schemat punktowania

2 p. – za uzasadnienie zawierające dwa argumenty.

1 p. – za uzasadnienie zawierające jeden argument.

0 p. – za odpowiedź błędną lub za brak odpowiedzi.

Zadanie 8. (0–3)

Tworzenie informacji.	Dostrzeganie różnych interpretacji wydarzeń i ich przyczyn (III 2 R).
-----------------------	---

Przykłady poprawnej odpowiedzi

- Litografia może być krytycznym komentarzem do wypowiedzi ministra, demaskującym prawdę o cenie, jaką zapłacili Polacy za „porządek”, który zaprowadziły władze rosyjskie, tłumiąc powstanie listopadowe. Na litografii ukazano symbol Polski – orła, który próbował zerwać kajdany i poległ w walce. Autor przedstawił mogiłę z krzyżem, na którym zawisł wieniec – wieniec chwały dla poległych.
- Treść litografii świadczy, że autor nie podzielał opinii ministra spraw zagranicznych Francji o sytuacji w Warszawie i współczuł Polakom. Litografia zawiera elementy świadczące o martyrologii Polaków – polegli powstańcy, krzyż z wieńcem laurowym, zerwane kajdany, orzeł przebity strzałą.
- Litografia obnażała swoisty cynizm polityka, który wiedział, że ofiarami zaprowadzenia spokoju są tysiące zabitych i rannych – co zostało przedstawione na litografii wraz z symbolem Polski – orłem, który chciał zerwać kajdany, ale został przebity strzałą.

Schemat punktowania

- 3 p. – za poprawne wyjaśnienie oraz za interpretację dwóch elementów graficznych litografii.
 2 p. – za poprawne wyjaśnienie oraz za interpretację jednego elementu graficznego litografii.
 1 p. – za poprawne wyjaśnienie z pominięciem/bez interpretacji elementów graficznych rysunku.
 0 p. – za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Zadanie 9. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Porównywanie i wartościowanie różnych poglądów na temat polityki kolonialnej (II 1 R).
---------------------------	--

Przykładowe odpowiedzi

- Autor źródła 1. uważa, że kolonizatorzy powinni pomagać mieszkańcom kolonii, poprzez udostępnianie osiągnięć cywilizacyjnych. Autor rysunku w satyryczny sposób pokazuje realizację takiej misji. Ogranicza się ona do transferu materialnych „zdobyczy cywilizacyjnych”, takich jak: broń, alkohol, modne stroje. Efektem tych działań może być demoralizacja społeczeństwa, a nie podniesienie go na wyższy stopień cywilizacji, o czym mowa w źródle 1.
- Autor tekstu ucywilizowanie pojmuje jako upowszechnienie zachodnich form organizacji państwa i społeczeństwa, a autor rysunku pokazuje, że jest to tylko bezmyślne naśladowanie zachodniego sposobu życia – mody, picia alkoholu. Według autora rysunku kolonie stają się rynkiem zbytu dla nadmiaru dóbr produkowanych w metropoliach.

Schemat punktowania

- 1 p. – za wskazanie różnicy między prezentowanymi poglądami dotyczącymi misji cywilizacyjnej i realizacją tej misji.
 0 p. – za błędne wskazanie różnicy między prezentowanymi poglądami dotyczącymi misji cywilizacyjnej i realizacją tej misji lub brak wskazania.

Zadanie 10. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Usytuowanie wydarzeń w czasie – uporządkowanie chronologiczne (II 1 P).
---------------------------	---

Poprawne odpowiedzi

A. Podpisanie układu w Locarno.	2
B. Anszlus Austrii.	4
C. Konferencja w Monachium.	5
D. Powstanie III Rzeszy.	3
E. Podpisanie traktatu wersalskiego.	1

Schemat punktowania

- 1 p. – za poprawne ustawienie wszystkich wydarzeń w porządku chronologicznym.
 0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Zadanie 11. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Wyjaśnienie przyczyn zjawiska społecznego (II 7 P).
---------------------------	---

Przykładowa odpowiedź

Na ilustracji zostały przedstawione kobiety zatrudnione przy produkcji pocisków w fabryce amunicji. To zatrudnienie wynikało z niedoborów siły roboczej – większość mężczyzn powołano do wojska. W efekcie I wojna światowa przyczyniła się do emancypacji kobiet.

Schemat punktowania

- 1 p. – za sformułowanie poprawnej odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Zadanie 12.1. (0–1)

Wiadomości i rozumienie.	Znajomość terminu historycznego (I 9 P).
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź

wojna polsko-bolszewicka

Schemat punktowania

- 1 p. – za odpowiedź poprawną.
0 p. – za odpowiedź błędną lub za brak odpowiedzi.

Zadanie 12.2. (0–1)

Wiadomości i rozumienie.	Wyjaśnienie przyczyn wydarzeń (II 2 P).
--------------------------	---

Poprawne odpowiedzi

- Merian Cooper uważał, że jako Amerykanin ma wobec Polaków dług wdzięczności za ich wkład w walkę o niepodległość USA.
- Przodek Coopera walczył pod komendą Kazimierza Pułaskiego o niepodległość USA.
- Cooper żywił wdzięczność do Polaków za ich wkład w wyzwolenie Ameryki spod władzy Anglików.

Schemat punktowania

- 1 p. – za sformułowanie poprawnej odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź błędną lub za brak odpowiedzi.

Zadanie 13. (0–1)

Tworzenie informacji.	Formułowanie oceny i uzasadnianie jej (III 2–3 P).
-----------------------	--

Poprawna odpowiedź

Jest to znaczek oznaczony numerem – 2.

Przykładowe uzasadnienia

- Tematyka znaczka nr 2 dotyczy budowy szkół Tysiąclatek, a akcja ta była związana z 1000 rocznicą państwowości polskiej (chrztu Polski), która przypadała w 1966 r.
- Nie jest to znaczek 3., gdyż dotyczy wizyty Jana Pawła II w Polsce po 1989 r. – o dacie świadczy godło Polski – orzeł w koronie. Nie jest to także znaczek 1., gdyż znajdujemy tu hasło związane z planem sześcioletnim – elektryfikacją, która była jednym z zadań gospodarczych okresu stalinizmu w Polsce.

Schemat punktowania

- 1 p. – za poprawne wskazanie znacznika i właściwe uzasadnienie.
0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Część II**Zadanie 14. (0–1)**

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z różnych źródeł wiedzy historycznej (II 1 R).
---------------------------	--

Poprawna odpowiedź

Dynastia julijsko-klaudyjska nosi nazwę od rodu Juliuszów, a dokładnie od drugiego członu nazwy własnej – nazwiska rodowego – Juliusze oraz od rodu Klaudiuszy. Z tej rodziny pochodzili potomkowie Liwii, drugiej żony Oktawiana Augusta.

Schemat punktowania

- 1 p. – za dobre wyjaśnienie obu członów nazwy.
0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Zadanie 15. (0–2)

Tworzenie informacji.	Formułowanie oceny i jej uzasadnianie (III 2–3 P).
-----------------------	--

Poprawna odpowiedź

Tak. W wyniku adopcji znaleźli się w najbliższym otoczeniu cesarza, co spowodowało wskazaniem ich na następców.

Uzasadnienie

- Tyberiusz został cesarzem dzięki adopcji przez cesarza Oktawiana Augusta.
- Neron został cesarzem dzięki adopcji przez cesarza Klaudiusza.

Schemat punktowania

- 2 p. – za prawidłową odpowiedź i uzasadnienie z uwzględnieniem dwóch przykładów.
1 p. – za prawidłową odpowiedź i uzasadnienie z uwzględnieniem jednego przykładu.
0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną odpowiedź albo za brak odpowiedzi.

Zadanie 16. (0–2)

Tworzenie informacji.	Krytyczne analizowanie interpretacji historii (III 2 R).
-----------------------	--

Przykładowa odpowiedź

Oba źródła zawierają informacje potwierdzające tezę o obawach króla Władysława dotyczących kontynuacji panowania Jagiellonów na Węgrzech. Na obrazie (źródło D) święty Władysław wskazuje na swojego imiennika króla Władysława II Jagiellończyka i zanoszą modlitwę do Matki Boskiej, poleca Władysława II boskiemu wstawiennictwu o panowanie Jagiellonów na Węgrzech, w dali widać pusty tron. W źródle E zawarta jest informacja o tym, że panowie węgierscy i duchowieństwo woleli na tronie Maksymiliana I niż Władysława i jego potomka.

Schemat punktowania

- 2 p. – za poprawną odpowiedź z uwzględnieniem informacji z obu źródeł.
 1 p. – za poprawną odpowiedź z uwzględnieniem informacji z jednego źródła.
 0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Zadanie 17.1. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Uogólnianie informacji w celu rozpoznania wydarzenia (II 5 P).
---------------------------	--

Przykładowe odpowiedzi

- zjazd monarchów w Wiedniu
- zjazd wiedeński
- śluby wiedeńskie Habsburgów z Jagiellonami

Schemat punktowania

- 1 p. – za prawidłową odpowiedź.
 0 p. – za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi.

Zadanie 17.2. (0–1)

Tworzenie informacji	Formułowanie oceny i jej uzasadnianie (III 2 – 3 P).
----------------------	--

Przykładowe odpowiedzi

- Decyzje te można było uznać za korzystne, gdyż dzięki nim po śmierci Władysława II Jagiellończyka na tronach w Czechach i na Węgrzech miał zasiadać jego syn Ludwik ożeniony z Habsburżanką.
- Fundatorem obrazu był Władysław II Jagiellończyk, a zgodnie z decyzjami z 1515 r. jego potomkowie mieli zasiąść po nim na tronach Węgier i Czech. We władaniu Jagiellonów miały pozostać Węgry, o co prosił Boga Władysław II.

Schemat punktowania

- 1 p. – za odpowiedź prawidłową.
 0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Zadanie 18.1. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z różnych źródeł wiedzy historycznej (II 1 R).
---------------------------	--

Poprawne odpowiedzi

- 1 – Napoleon I Bonaparte
- 2 – Napoleon III Bonaparte
- 3 – Napoleon Bonaparte
- 4 – Napoleon II Bonaparte

Wyjaśnienie: we Francji nie sprawowali władzy – Napoleon II Bonaparte i Napoleon Bonaparte, gdyż ich ojcowie stracili tron – Napoleon I abdykował, a Napoleon III został zdetronizowany; Napoleon I po klęsce pod Waterloo, a Napoleon III po przegranej przez Francję wojny z Prusami.

Schemat punktowania

1 p. – za prawidłowe rozpoznanie wszystkich postaci oraz za właściwe wyjaśnienie przyczyn niesprawowania władzy przez dwie z nich.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Zadanie 18.2. (0–1)

Tworzenie informacji.	Formułowanie wniosków (III 2 R).
-----------------------	----------------------------------

Przykładowe odpowiedzi

- Cel propagandowy – wykorzystanie legendy stryja – Napoleona I, ugruntowanie popularności rodziny panującej we Francji.
- Przypomnienie sławy Napoleona I służyło propagowaniu idei przywrócenia Francji mocarstwowej pozycji w Europie.

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne wyjaśnienie celu propagandowego plakatu.

0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Zadanie 19. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z różnych źródeł wiedzy historycznej (II 1 R).
---------------------------	--

Poprawna odpowiedź

Habsburgowie, 1810 r.

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne podanie nazwy dynastii oraz daty.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi

Część III**Zadanie 20. (0–20)**

Wiadomości i rozumienie. Korzystanie z informacji. Tworzenie informacji.	Tworzenie dłuższej wypowiedzi pisemnej na zadany temat (I–III R).
--	---

Ocenianie zadania rozszerzonej odpowiedzi z historii polega na przyporządkowaniu wypracowania do jednego z czterech poziomów. Wypracowanie, które nie spełnia wymogów poziomu I, jest oceniane na 0 punktów.

Zdający otrzymuje za zadanie rozszerzonej odpowiedzi maksymalnie 20 punktów, jeżeli napisał wyczerpującą, logiczną i spójną pracę, poprawną pod względem merytorycznym i językowym.

Istotne znaczenie ma poprawność informacji podanych przez zdającego w wypracowaniu. Zamieszczenie informacji niezwiązanych z tematem wpływa na obniżenie punktacji. Jeżeli w pracy zostały zawarte informacje świadczące o zupełnym braku zrozumienia omawianego tematu to wypracowanie oceniane jest na 0 punktów.

Temat 1. *Trzech Bolesławów wobec problemów obrony niezależności państwa polskiego.* Porównaj i oceń politykę zagraniczną państwa polskiego za panowania Bolesławów – Chrobrego, Śmiałego, Krzywoustego.

Poziom IV (16–20 p.)

Zdający:

- wszechstronnie zanalizował problem, wyjaśniając podobieństwa i różnice w polityce zagranicznej trzech Bolesławów.
- wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty: polityczne, społeczne, kulturowe oraz powiązania między nimi. Świadomie odniósł się do historiografii i oceny historyków (np. Pawła Jasienicy, Henryka Samsonowicza).
- sformułował wnioski i podsumował rozważania.

Poziom III (11–15 p.)

Zdający:

- przedstawił zagadnienie w syntetycznej formie, dokonawszy trafnej i celowej selekcji faktów, która świadczy o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii; ze zrozumieniem posłużył się terminologią historyczną.
- przedstawił zagadnienie w ujęciu dynamicznym, zaproponował cezury wewnętrzne w opisywanym zagadnieniu, np. *stosunki Polski z Niemcami za panowania cesarza Ottona III i po jego śmierci*.
- dostrzegł złożoność zjawisk historycznych, podejmując próbę ukazania różnych ich aspektów: politycznych, społecznych, kulturowych, np. *wpływ sytuacji w Niemczech na decyzję Bolesława Chrobrego o koronacji, wpływ dążeń do zachowania suwerenności na politykę antycesarzką Bolesławów*.
- wykazał się znajomością dokonań takich postaci, jak: *św. Wojciech, św. Stanisław ze Szczepanowa, cesarz Otton III, biskup Radzim-Gaudenty*. Sformułował wnioski i podjął próbę oceny.

Poziom II (6–10 p.)

Zdający:

- przedstawił w ujęciu statycznym faktografię związaną z tematem, właściwie określając ramy chronologiczne (np. od śmierci Mieszka I do rozbitcia dzielnicowego w Polsce).
- opisał niektóre przyczyny i skutki przedstawianego zagadnienia, np. *wpływ decyzji o pochowaniu w Gnieźnie biskupa Wojciecha na podniesienie rangi centralnego grodu w państwie, wpływ poparcia Bolesława Śmiałego dla Grzegorza VII na papieską decyzję o koronacji w 1076 r., wpływ konfliktu Bolesława Śmiałego ze św. Stanisławem na utratę korony przez Bolesława Śmiałego*.
- prawidłowo użył i zastosował terminologię historyczną, np. *arcybiskupstwo, metropolia, uniwersalistyczna koncepcja cesarza Ottona III, wyprawa kijowska, rozejm, pokój, obóz gregoriański, inwestytura*.
- podjął próbę sformułowania wniosków.

Poziom I (1–5 p.)

Zdający:

- podał jedynie kilka faktów (niekoniecznie uporządkowanych) dotyczących polityki zagranicznej trzech Bolesławów, na ogół bez wskazania związków między nimi, np. *zjazd gnieźnieński, wojna z Niemcami za panowania Bolesława Chrobrego, koronacja Bolesława Śmiałego, obrona Głogowa*.
- poprawnie sytuował zagadnienie w czasie (X–XII w.).

Temat 2. Zmierzch wielkich dynastii. Porównaj przyczyny końca panowania dynastii rządzących w państwach zaborczych.

Poziom IV (16–20 p.)

Zdający:

- przedstawił wszechstronnie problem, ukazując podobieństwa i różnice przyczyn, które doprowadziły do upadku trzech dynastii.
- wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty: polityczne, ideologiczne oraz powiązania między nimi.
- świadomie odniósł się do historiografii i oceny historyków (np. Janusza Pajewskiego, Richarda Pipesa, Ludwika Bazylowa).
- sformułował wnioski i podsumował rozważania.

Poziom III (11–15 p.)

Zdający:

- przedstawił zagadnienie w syntetycznej formie, dokonawszy trafnej i celowej selekcji faktów, która świadczy o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii; ze zrozumieniem posłużył się terminologią historyczną,
- przedstawił zagadnienie w ujęciu dynamicznym. Dostrzegł złożoność zjawisk historycznych, podejmując próbę ukazania różnych ich aspektów: politycznych, ideologicznych, gospodarczych,
- wykazał się znajomością takich postaci jak, np. *cesarz Franciszek Józef, car Mikołaj II, cesarz Wilhelm II, Włodzimierz Lenin*,
- sformułował wnioski i podjął próbę oceny.

Poziom II (6–10 p.)

Zdający:

- przedstawił w ujęciu statycznym faktografię związaną z tematem, właściwie określając ramy chronologiczne i zakres terytorialny zagadnienia,
- opisał niektóre przyczyny i skutki przedstawianego zagadnienia, np. *konsekwencje klęsk armii rosyjskiej na froncie na sytuację gospodarczą i społeczną w Rosji, wpływ dążeń niepodległościowych narodów monarchii Habsburgów na rozpad państwa*,
- prawidłowo użył i zastosował terminologię historyczną, np. *abdykacja, rewolucja lutowa, dwuwładza, bolszewicy, monarchia konstytucyjna, trójprzymierze, państwa centralne, trójporozumienie, Ententa, II Rzesza*,
- podjął próbę sformułowania wniosków.

Poziom I (1–5 p.)

Zdający:

- podał jedynie kilka faktów (niekoniecznie uporządkowanych) na ogół bez wskazania związków między nimi, np. *rewolucja w Rosji, I wojna światowa*.
- poprawnie sytuował zagadnienie w czasie (od powstania bloków polityczno-militarnych w Europie do końca I wojny światowej) i w przestrzeni.

Przy przyznawaniu punktów na określonym poziomie w zadaniu rozszerzonej odpowiedzi egzaminator uwzględnił również poprawność językową i stylistyczną oraz estetykę pracy.